

MŪSŲ LIETUVA

NR. 36 (1519) — SEMANÁRIO — 1977 M. RUGSĖJIS — SETEMBRO 8 D. — 2,00 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 — 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRIJOS VALDYBOS PAREIŠKIMAS LIETUVIŲ KATALIKŲ APAŠTALAVIMO REIKALU

Šventųjų 1975 metų proga P. Pauliaus VI paskelbtas *dvasinio atsinaujinimo žodis* katalikiškoje visuomenėje progoje ir yra vis dažniau kartojamas. Dvasinio atsinaujinimo žodžiu išreiškiama mintis yra plati, būtina, bet trumpu laiku ir be pastangų neįgyvendinama. Asmens ar visuomenės dvasiniam pakilimui, krikščioniškam gyvenimui yra būtinas savos religijos deramas pažinimas. Ko žmogus nežino, negali to nė norėti.

Po karo mūsų sąlygose lietuviai net laisvame pasaulyje negalime girtis religinės literatūros gausumu. Būtų tačiau neteisinga sakyti, kad nieko neturime. Po karo už Lietuvos išsispausdinome savo kalboje visą *Šventą Raštą*, *Vatikano II susirinkimo nutarimus*, Teologijos santrauka veikale *Dievas ir Žmogus* (Roma, 1953 m.), platų *Katalikų Katekizmą* verstą iš vokiečių kalbos (Roma 1960 m), knygų seriją išleistų *Krikščionis Gyvenime* ir eilę kitų. Kas gerai pasisavina nors šias išvardintas, savo religiją pažins pakankamai nors savam privačiam gyvenimui. Niekad ir niekur nebuvo neigiamai žiūrima į asmenį gebantį naudotis ir kitų kalbų literatūra. Ne tik nesmerktina, o patartina pasigelbėti ir religine literatūra kitose kalbose. Ypatingai pabrėžtina, kad turėtų nelikti nė vieno lietuvių kataliko, neįsigilinusio į *Švento Rašto Naująjį Testamentą* ir *Vatikano II susirinkimo nutarimus*.

Užbaigiant *Šventuosius Metus P. Paulius VI* įspūdingais žodžiais priminė, kad pastangos skelbti Evangeliją mūsų laike ne tik krikščionims, o visiems žmonėms, pilniems vilčių, bet kankinamiems baimės ir susirūpinimo, yra neabejotina pareiga. *Evangelijos skelbimas yra būtinas, yra tik vienas ir niekas kitas negali jo atstoti*. Ši pareiga nepakenčia nerūpestingumo, derinimosi prie kitokių religijų, ar kitokių prisitaikymų, nes nuo Evangelijos priklauso žmonijos išganymas, joje telpa, kas yra gražiausio dieviškame apreiškime (P. Pauliaus VI apaštališkas paraginimas, 8.XII.1975).

Vatikano II susirinkimo Dogminė Konstitucija pabrėžia reikalą *artimo ir gyvo bendradarbiavimo dvasios vadų su pasauliečiais*. Tuo tikslu būtų naudingi religiniai pokalbiai, Tradicinės metinės rekolekcijos, misijos savo vertės nepraranda, bet jose žmonės neturi progos išsiaiškinti jiems rūpimus religinius, moralinius, liturginius ir kitokius katalikų gyvenimo klausimus. Atrodo, būtų naudinga turėti kiekviename krašte nors kelis pakankamai pasirusiusius asmenis — kunigus ar pasauliečius ir nors po kartą metuose įvairiose, ypač didesnėse kolonijose savaitgalių vakarais, ar kitu iš anksto sutartu ir paskelbtu laiku *pravesti pokalbius* katalikų tikėjimą bei gyvenimą liečiančiais klausimais. Tokie pokalbiai turėtų vykti dvasinio pasipildymo, atsigavimo, maldos dvasioje, bet ne diskusijoms ar polemikai.

Vatikano II susirinkimo Dogminėje Konstitucijoje (no. 37) sakoma, kad *visi tikintieji turi teisę iš pavestų ganytojų apšiai gauti dvasinių Bažnyčios gėrybių, ypač Dievo žodžio ir sakramentų. Tereikia jiems savo reikalus ir pageidavimus su ta laisvės ir pasitikėjimo dvasia, kuri dera Dievo vaikams ir broliams Kristuje. Pagarbos ir klusnumo pašvęstiems mokytojams ir kartu atvirumo pareikšti savo mintis ir ypač dvasinius rūpesčius visiems „tebūna pavyzdžiu Kristus, savo klusnumu iki mirties nutiesęs visiems žmonėms palaimintąjį Dievo vaikų laisvės kelią“*. Pašvęstieji ganytojai kartu su savo ganomaisiais, teugdo *pasauliečių vertę bei atsakomybę*

Popiežius ir prezidentas ateitininkams

Per Klevelando vyskupą James A. Hiskey gautas iš apaštališkosios delegatūros Vašingtone arkivysk. Jean Jadot šio turinio laiškas:

Ekscelencija:

Džiugia IX-jo kongreso proga, minint Ateitininkų Federacijos įsteigimo 50 metų sukaktį, man labai malonu pranešti Jums, kad Šventasis Tėvas popiežius Paulius VI maloningai perduoda savo apaštališkąjį palaiminimą Federacijos nariams ir visiems kongreso dalyviams. Jo šventenybė ypač giliai vertina Jūsų pareikštus nuolankius jausmus, ištikimybę ir rodomą ypatingą meilę Bažnyčiai.

Prie šio Šv. Tėvo suteikto palaiminimo noriu pridėti savo asmeninį sveikinimą ir gerus linkėjimus su maldomis.

Su nuoširdžia malda, kad kongreso sesijos būtų tobulėjimo ir jėgos šaltinis, pasilieku Jūsų Kristuje

† Jean Jadot
apaštališkasis delegatas

Siunčiu šilčiausius sveikinius Amerikos lietuvių katalikų „Ateities“ Federacijos nariams, susirinkusiems į savąjį kongresą.

Jūsų tikėjimas į Dievą ir pasiryžimas testuoti savo protėvių palikimą yra padaręs labai pozityvios įtakos į Amerikos gyvenimą. Aš vertinu Jūsų įnašą į švietimą, religiją bei kultūrą ir pasisakau už idealus bei vertybes, kurios inspiruoja visuomeninę Jūsų veiklą.

Linkiu darbingiausio ir entuziastingo suvažiavimo!

Jimmy Carter

Nauji suėmimai Lietuvoje

Žiniomis iš okupuotos Lietuvos, rugpjūčio 24 d. suimtas Antanas Terleckas, 49 m. amžiaus. Sovietinio Saugumo jis jau seniai buvo sekamas. Pastaruoju metu Lietuvon buvo atvykusi sovietų mokslininko S. Kovaliovo (kalinamo, be kitko, ir už „LK Bažnyčios Kroniką“) žmona, kurios priėmimu rūpinosi minėtasis A. Terleckas. Pastarasis, nors baigęs ekonomiją ir istoriją negavo darbo savo specialybėje. Kurį laiką dirbo juodadarbiu teatre, paskui kino studijoje. Visą laiką jis pasižymėjo kaip drąsus kovotojas už žmogaus teises, laiduotas sovietinės konstitucijos. Kadangi jo sveikata nusilpusi, nauji moraliniai bei fizi-

niai kankinimai gali jį dar labiau susilpninti.

Taip pat suimtas Viktoras Petkus, 47 m. amžiaus, Helsinkio deklaracijos vykdymui sekti komiteto narys.

Š.m. liepos mėnesį buvo teisiami Vladas Lapienis, Jonas Matulionis ir Ona Pranckūnaitė už „LK Bažnyčios Kronikos“ platinimą.

Jie nubausti: Lapienis 3 metų kalėjimo bausme, Matulionis — 2 (lygtinai, matyt, dėl labai silpnos sveikatos), O. Pranckūnaitė — 2. Kur jie turės atlikti bausmę, nežinoma, bet manoma, kad už Lietuvos ribų, nes politiniai kaliniai paprastai išgabenami kitur.

JAV KONGRESE UŽ PAVERGTUS BALTIJOS KRAŠTUS

Birželio įvykiai — 1940 Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos ir 1941 išvežimai Sovietijon — minimi ir JAV Kongrese. Kiekvienais metais JAV senatoriai ir kongresmanai įtraukia savo pareiškimus į oficialų kongreso leidinį Congressional Record.

bę Bažnyčioje... Su tėviška meile atidžiai tesvarsto Kristuje ir pasauliečių pateikiamus siūlymus, pageidavimus. Iš šio draugiško santykiavimo tarpe pasauliečių ir ganytojų reikia laukti daug naudos Bažnyčiai“. Kiekvienas pasaulietis turi būti žemėje Viešpaties Jėzaus Kristaus prisikėlimo bei gyvenimo liudininkas ir gyvojo Dievo ženklas. Krikščionys tebūnie pasaulyje tai, kas siela yra kūne (n.38)

Šia proga taip pat skatiname visus lietuvius katalikus skleisti savo tarpe mintį dažnai maldoje prašyti, kad iš lietuvių jaunimo atsirastų daugiau pašaukimų į kunigus ir vienuolių luomą ir kad Dievas padėtų kuogreičiau sulaukti paskelbiant palaimintuoju Dievo tarną arkivyskupą Jurgį Matulaitį.

Lietuviai atspindi milijonų kančias

Pokalbis su Kestono Instituto direktoriumi kunigu Michael Bourdeaux, parašiusiu knygą apie Lietuvą

Britanijoje gyvenęs autorius "Iškėsi JAV-se ir Kanadoje. Po kelionės jam buvo pateikti klausimai, į kuriuos jis atsakė suglausta forma. Čia spausdiname jo atsakymus, kuriuose jis atskleidžia savo institucijos darbus ir ateities rūpesčius.

RED.

— Praėjusį pavasarį lankėtės JAV-se ir Kanadoje, kur turėjote progos susitikti su lietuviais privačiuose pokalbiuose ir viešuose susirinkimuose. Kokį įspūdį padarė Jums toji kelionė?

— Iš 11 mano kelionių po JAV ir Kanadą, garsinant tikinčiųjų persekiojimus bei jų kančias, pastaroji buvo viena iš dviejų pačių geriausių. Kaip ir ukrainiečiai, kuriuos aš lankiau pernai, lietuviai mane visur priėmė nuostabiai gražiai. Tikiuosi, kad vis daugiau jaunimo įsijungs į tikinčiųjų Bendrijos paramą.

— Ar lietuviai palankiai sutiko Jūsų planus?

— Radau labai gyvą atliepijimą pagrindinį savo darbo užmojų, būtent, informuoti pasaulį apie kenčiančios tikinčiųjų Bendrijos padėtį. Ką tik baigiau 400 psl. knygą apie Lietuvą "Land of Crosses: The Church in Lithuania Today". Mano pranešimų klausytojai dėlto jautė gilų angažavimąsi jų bylai ir bendrai religijos laisvei.

— Koks pagrindinis Jūsų institucijos Keston College tikslas — tik informacija ar ir akcija?

— Aš manau, kad Katalikų Bendrija, kaip ir protestantų, per pastaruosius 30 metų nebuvo gerai informuota. Pirma turi eiti informacija, o paskui akcija, jeigu ši pastaroji nori būti veiksminga. Kestono Institutas yra vienintelis informacijos centras, apimantis visą komunistinį pasaulį. Mes leidžiame žurnalą "Religion in Communist Lands", nemokamą žiniaraštį "The Right to Believe" ir turime žinių tarnybą. Be to, mes rengiame studijinius kursus. Mielai norėtume matyti mūsų institute jaunus lietuvius 1978 m.

— Kaip sutelkiate lėšas plačiai savo veiklai?

— Finansinė mūsų parama ateina iš įvairių šaltinių, bet mažomis sumomis. Bendra suma nesiekia nė 50% reikalingų lėšų tinkamai atlikti užsiamotam darbui. Turime apie 2000 aukojančių asmenų ir keletą parapijų. Dauguma jų yra Britanijoje, keletas jų — JAV-se ir Kanadoje. Šiek tiek padeda oficialios Bendrijos, kaip pvz. Misijinė Metodistų Draugija Britanijoje, Reformuotoji Olandų Bendrija Olandijoje ir katalikų organiza-

cija Parama Vargstančiai Bendrija. Fordo Fondas Niujorke padėjo mums paruošti knygą apie Lietuvą, bet toji parama buvo duota tik dvejiems metams. Skubiai reikalinga \$15.000 parama į metus, kad galėtume tęsti lietuviškąją programą. Kitaip ją teks sustabdyti, kai minėtoji parama pasibaigs 1977 m. rugsėjo mėnesį.

— Ar nemanote, kad komunizmas pasikeis evoliucijos būdu ir pagaliau duos laisvę tikintiesiems?

— Aš netikiu, kad komunizmas savaime padarys tokią evoliuciją, kuri duos laisvę savo piliečiams, tačiau taip pat negaliu piršti ginklą jėgos kaip sprendimo. Aš manau, jei mes, esantieji išorėje, užimsime tvirtą moralinę poziciją, tai ji padrąsins gyvenančius komunistinėje sistemoje ir labai sustiprins jų laikyseną. Be to, Sov. Sąjunga pasiduoda spaudimui, kaip pvz. žydų emigracijos atveju arba nedidelio kiekio protestantinių Biblijų importo atveju (visai neseniai davė leidimą). Mes nežinome, kiek gali paveikti krikščionių spaudimas, nes niekad pakankamai jo dar nebuvo.

— Šiuo metu daug kalbama ir rašoma apie vadinamąją Vatikano Rytų politiką. Ką galėtumėte pasakyti šiuo klausimu, remdamasis savo patirtimi?

— Vadinamoji Vatikano "Ostpolitik" pasiekė šiokių tokių laimėjimų K. Bendrijos administracijoje, būtent, naujų vyskupų paskyrimo pastaraisiais metais. Visdėlto eiliniai Lietuvos, Vengrijos, Čekoslovakijos ir kitų šalių katalikai nemano, kad Vatikanas buvo pakankamai gerai informuotas apie jų gyvenimą. Aš nematau priežasties, kodėl Vatikanas negalėtų skatinti platesniu mastu melstis už tikinčiuosius Rytų Europoje, remiantis turimais faktais, ir visa tai jungti su Rytų politika.

— Kas paskatino Jus rašyti knygą apie Lietuvą?

— Rašyti knygą apie Lietuvą mane paskatino ta aplinkybė, kad ši maža šalis atrodė sutelkianti savyje šimtų milijonų žmonių kančias. Mano manymu, lietuviai šiandieną išreiškia vieną didžiausių dabarties neišspręstų problemų pasaulyje. Be to, lietuviai iš savojo krašto parūpino gausiausią informaciją. Man tai buvo iššūkis ir džiaugsmas ją panaudoti knygai. Pastaroji bus 400 puslapių ir tai panaudos tik mažą dalį turimos medžiagos.

— Kokios paramos tikėtės iš lietuvių tos knygos leidyboje?

KUN. MICHAEL BOURDEAUX, anglikonas, parašęs knygą apie Lietuvą "Land of Crosses"

— Knygą jau daugiau rasyti ir dairausi reguliaraus komercinio leidėjo. Esu tikras, ji bus vienaip ar kitaip išleista, tačiau yra viena puiki paramos forma, būtent, lietuvių organizacijų išpareigojimas visuose kraštuose užsakyti tūkstančius egzempliorių. Jei toks išpareigojimas galėtų būti įvykdytas dabar, atpigintų išleidimo kainą ir padarytų knygą prieinamą naujiems tūkstančiam žmonių. O ji turi būti žinoma ne tik katalikams visuose kraštuose, bet ir visiems žmonėms, siekiantiems humanistinių idealų ir dirbantiems kančios nugalėjimui.

— Ryšium su pageidaujama parama lietuvių visuomenė norėtų daugiau žinoti apie jūsiškės knygos pobūdį, būtent, apie ką joje rašoma?

— Manoji knyga yra istorija apie kenčiančią Lietuvos tikinčiųjų Bendriją nuo 1940 m. iki dabarties, tačiau daugiausia dėmesio skiria dabartinei būklei. Ji apima visus religinio gyvenimo aspektus. Yra objektyvi, bet, manau, bus lengvai skaitoma plačiosios publikos.

— Mūsų žiniomis nesate katalikas. Ar neturėjote sunkumų įsijausti į kitatikių gyvenimą bei kultūrą?

— Man, kaip anglikonui, yra visai natūralus dalykas identifikuotis su kitų konfesijų krikščionimis. Gyvenau vienerius metus Maskvoje kaip studentas ir ten supratau kenčiančios tikinčiųjų Bendrijos gyvenimą. Tai pagrindinė kvalifikacija. Be to, 1969 m. dėščiau kursą

apie kenčiančią Bendriją katalikų seminarijoje (Šv. Bernardo, Ročesteryje, N.Y.). Ir tai buvo viena pačių nuostabiausių patirčių mano gyvenime. Tiesa, pačioje pradžioje nesupratau lietuvių kultūros, bet, rašydamas minėtą knygą, daug ko išmokau.

— Ar Jūsų institute darbas apima tik kelias pasirinktas tautas, ar visas sovietų pavergtąsias?

— Idealu būtų dirbti atskirai kiekvienai tautybei, pavergtai Sov. Sąjungos ir Kinijos. Tačiau praktiškai aš galiu dirbti tiktai Europai, nors mūsų darbas turėtų plėstis. Tai priklauso nuo finansinės paramos.

— Kokiu būdu laisvojo pasaulio lietuviai galėtų prisidėti prie jūsiškės institucijos darbų išplėtimo?

— Laisvojo pasaulio lietuviai prie mūsų darbo galėtų prisidėti labai paprastu būdu — padėti lėšomis. Mes norėtume turėti savo centre nuolatinį lietuviškai kalbantį bendradarbį. Tam tikslui reikėtų pertvarkyti mūsų patalpas, kad atsirastų vietos lietuviui ar lietuvei tarnautojai čia dirbti. Mums būtina reikia skubios finansinės paramos ne tik šiam reikalui, bet ir kitiems mūsų veiklos uždaviniams.

— Ar yra vilties, kad religijos laisvė palengva sugrįš į komunistų valdomus kraštus?

— Nuo Chruščiovo mirties 1964 m. matyti labai lėta, nepastovi, bet reali pažanga religijos laisvės srityje komunistiniuose kraštuose. Mūsų veiklos išgarsinimas prie to šiek tiek prisidėjo. Gyvenantieji komunistiniuose kraštuose pradeda reikalauti žymiai didesnės laisvės. Šiame fakte glūdi didžiausia viltis, kad vieną dieną sovietinė valdžia įsitikins, jog ateityje reikia duoti daugiau laisvės religijai. Aš tvirtai tikiu, kad Lietuva vieną dieną atgaus pilną religijos laisvę per nepriklausomybę, lygiai kaip ir Ukraina, Čekoslovakija ir kiti kraštai, bet tai turbūt įvyks negreitai. Dėlto visi mes turime būti labai kantrūs. Štai kodėl Kestono Instituto veikla yra taip reikšminga.

— Dėkodami už atsakymus ir dėmesį Lietuvai bei išėivijos lietuviams pateikiame šio pokalbininko adresą: Rev. Michael Bourdeaux, Keston College, Centre for the Study of Religion and Communism, Heathfield Rd., Keston, Kent BR2 6BA, England.

TĒVIŠKĒS ŽĪFUPIAI

Jaunas solistas iš Lietuvos

Ričardo Daunoro sprendimas žengti lemtingą žingsnį

Š.m. rugpjūčio viduryje į Š. Ameriką pirmą kartą koncertuoti atvyksta sol. Ričardas Daunoras. Išbus iki rugsėjo galo. Praėjusią vasarą, būdamas Paryžiuje, jis apsisprendė palikti Sovietų Sąjungą ir žengė lemtingą žingsnį į Vakarų. Čia norime pateikti R. Daunoro trumpą gyvenimo istoriją ir įvykius, kurie padėjo jam tą sprendimą padaryti.

Tarp sprogstančių bombų 1944 m. Lietuvoje, Žagarėje, gimė būsimasis solistas. Kaip tik tai tuo metu frontas siautė Žagarės apylinkėje. Kaip pasakoja patsai Ričardas: "Sako, aš smarkiai bijojęs ir garsiai rėkęs!" Tai ir buvo solisto karjeros pradžia! Ričardo tėvai Vincas Daunoras ir Marija Pečkauskaitė - Daunorienė buvo Žagarės miestelio gyventojai, dirbę kirpykloje. Po karo motinai teko dirbti slauge ligoninėje.

Ričardas yra jauniausias iš trijų brolių. Vacio ir Ričardo talentas paveldėtas iš tėvų. Motina turėjo koloratūrinio soprano balsą, o tėvas — stiprų baritoną. Tėvo baritoną paveldėjo Ričardas, o bosu tapo Vacys. Vakarais buvo įprasta jų šeimai susėsti kartu ir traukti lietuvių liaudies dainas. Gražūs šeimos prisiminimai yra likę Ričardo širdyje, nes jo mėgstamiausi kūriniai yra lietuvių liaudies dainos.

Karui aprimus, prasidėjo normalios gyvenimo sąlygos. Ričardas 1951 m. pradėjo lankyti pradinę Žagarės mokyklą. Gimnazijoje pradėjo lavinti savo balsą ir pirmasis viešas pasirodymas buvo duetu su klasės draugu. Pasakoja Daunoras: "Žinoma, buvome raudoni kaip burakai, o kinkos drebėjo kaip epušės lapai!" Žagarės gimnaziją baigė 1963 m. Tuo metu jo brolis Vaclovas, jau pasireiškęs kaip solistas (Vaclovas jau yra koncertavęs Š. Amerikoje), baigė valstybinę konservatoriją Vilniuje ir pradėjo tenai dėstyti. Brolio prikalbintas, Ričardas bandė stojamuosius egzaminus į konservatoriją, kurie jam pasisekė. Tuo prasidėjo tolimesnis balso lavinimas ir muzikinių žinių gilinimas. Pirmuoju mokytoju buvo Z. Paulauskas, o vėliau, pradėjus dėstyti jo broliui Vaciu, Ričardas perėjo pas jį. Konservatoriją baigė 1972 m.

Atlikdamas privalomą karinę tarnybą, Ričardas pradėjo statyti sau gilius klausimus. 1964-1966 m. tarnavo Permės srityje, Kizilio miestelyje. Sako: "Čia buvo pirmutinis mano susitikimas su gyvenimo tikrove, pirmieji apmąstymai. Atsidūriau, kaip sako, "ant viškų" —

SOLISTAS RIČARDAS DAUNORAS, kurio koncertai rengiami Š. Amerikoje š.m. rugpjūčio ir rugsėjo mėn.

sargybos bokštelyje. Teko pamatyti kalinių gyvenimą iš arčiau, nors betkoks bendravimas su jais grėsė lagerio kalėjimu, dar griežtesniu, negu šitų kalinių. Buvo progos pamatyti kaip iš tikrųjų valgoma duona Sovietų Sąjungoje". Per šį laikotarpį matyta tikrai prievarta ir grubumas. "Tai man davė ryškesnį vaizdą gyvenimo prasmei pažinti ir atskirti, kas balta, kas juoda"

Ričardas sėkmingai baigė konservatoriją ir gavo diplomą su operinio - koncertinio dainininko, dėstytojo kvalifikacijomis. Iškilio į viešumą, dalyvaujdamas ketvirtajame tarprespublikiniame jaunųjų atlikėjų konkurse Vilniuje, kur laimėjo pirmąją vietą. Toliau Ričardas dirbo kaip solistas ir dėstė dainavimą akademiniame Lietuvos dainų ir šokių ansamblyje "Lietuva" iki 1973 m.

Solisto karjerą Ričardas pradėjo 1973 m., kai konkurso būdu buvo priimtas į Vilniaus operos teatrą. Čia dirbo tris sezonus, dainuodamas su gastroliebiais dainininkais ir žymiais Lietuvos dainininkais — Ambrazaityte, Kaukaite, Noreika, Vaclovu Daunoru, Kaniava ir kitais.

1975 m. Virgilijus Noreika pradėjo vadovauti Vilniaus operos teatrui. Iškilio konfliktas tarp Noreikos ir Vaclovo Daunoro, ir 1976 m. pavasarį abu broliai buvo perkelti į muzikinį Kauno teatrą - operetę.

Ričardas dalyvavo Vilniaus universiteto liaudies dainų ir šokių ansamblyje, kuris 1976 m. vasarą buvo pakviestas į Prancūziją dalyvauti folklorinio

Liudykime Kristų ir savąją tautą!

IX ateitininkų kongresas 1977 rugsėjo 1-4 d.d., Klevelande

PROGRAMA

KETVIRTADIENIS, 1977. IX. 1.

Kongresinė konferencija (Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje)

2.00 Ateitininkų Federacijos konstitucijos pakeitimai ir papildymai — Vaclovas Kleiza

3.00 Ateitininkų finansai — Jurgis Mikaila, Paulius Alšėnas, dr. Vaclovas Šaulys

4.30 Jaunučių veiklos formos — referuoja dr. A. Damušis

6.00 Vakariene

7.00 Užsienio ateitininkų keliuose — Kęstutis Sušinskas

PENKTADIENIS, 1977. IX. 2.

Kongresinės konferencijos tęsinys (Bond Court viešbutyje)

9.00 Ateitininkų spauda ir leidiniai — dr. Kęstutis Keblys, kun. dr. Kęstutis Trimakas, dr. Jonas Dėdinas

10.30 Tiltai iš studentų į sendraugius

Kongresas (Bond Court viešbutyje)

12.30 Sv. Mišios — vysk. Charles Salatka, pamokslas — kun. dr. Antanas Paškus

2.00 Atidarymo posėdis

Kongreso rengėjų komiteto pirmininko kun. Gedimino Kijausko, SJ, žodis. Ateitininkų Federacijos vado dr. Petro Kisieliaus žodis. Paskaita "Palangos konferencijos sukakties ženkle" — prof. Simas Sužiedėlis

3.30 Kultūrinės ateitininkų veiklos perspektyvos išvijoje ir įsi-

pareigojimais atečiai: MAS — dr. Mirga Girniuvienė, SAS — dr. Elona Vaišnienė, ASS — dr. Vytautas Bieliauskas

5.30 ASS bendra vakariene

8.00 Susipažinimo vakaras. Jaunųjų ateitininkų kūryba. Sokiai

ŠEŠTADIENIS, 1977. IX. 3.

10.00 (Bond Court viešbutyje) Katalikiškoji rezistencija ir tautos likimas — dr. Vytautas Vardys

1.30 Gyvoji dvasia: kelias į krikščionišką atsinaujinimą — kun. dr. Kęstutis Trimakas, kun. Antanas Rubšys, kun. Stasys Yla, dr. Vytautas Vygantas, kun. Jurgis Šarauškas, ses. Onutė Mikailaitė.

4.00 Sv. Mišios

8.00 (Euclid High School salėje) Algirdo Landsbergio drama "Šventasis narvas", premjera

SEKMADIENIS, 1977. IX. 4.

10.00 Organizacinis posėdis (Bond Court viešbutyje): AF valdybos pranešimai, AF kontrolės komisijos pranešimas, konstitucijos pakeitimai, nutarimai

2.00 Sv. Mišios (Bond Court salėje) vysk. Vincentas Brizgys Pamokslas vysk. A. Deksnio. Gieda Ciurlionio ansamblio kompoz. A. Mikulskio Mišias "Už kenčiančią Lietuvą" su kanklių palyda

4.00 Uždaromasis posėdis (Bond Court viešbutyje)

7.30 Banketas-šokiai (Sv. Prokovo salėje)

žanro festivalyje. Tą vasarą koncertuota Marselyje, Nicoje, Cannes ir Paryžiuje. Paskutinę koncertinės kelionės dieną Paryžiuje Ričardas apsisprendė galutinai nutraukti savo ryšius su sovietų santvarka. Nuėjo į prancūzų policiją ir pasiprašė politinės globos. Buvo mėginta išgauti jį atgal. Tasai laikotarpis buvo pats sunkiausias — slaptymasis, sekiojimai ir t.t. Prancūzai Ričardą priėmė ir saugojo. Keliem mėnesiam praėjus, Paryžiaus lietuviai sudarė sąlygas pasirodyti šveicarų firmos "Darsa" vedėjui iš Loanos. Pasirodymas buvo sėkmingas, ir Ričardas pasirašė sutartį šešiem Verdi "Aidos" operos spektakliam Egipto karaliaus rolėje su Briuselio opera Royal de la Monnaie. Po to prasidėjo siūlymai dirbti solistu Liežo operos teatre Belgijoje ir Paryžiaus operos chore. Ričardas nesisukubino priimti pasiūlymus, manydamas, kad dar reikėtų pasitobulinti ir išmokti kalbų.

1976 m. vasarą Ričardas pirmą kartą padainavo savo tautiečiams Europos lietuvių studijų savaitėje Chantilly, netoli Paryžiaus. Publika buvo sužavėta puikiu balsu. Buvo aiškiai matyti, kodėl Ričardui, Vakarų pa-

saulėje esant pirmą kartą, pasisekė pasirašyti sutartį Briuselio operoje ir kodėl iš karto gauta tiek daug pasiūlymų.

Stuttgarte Vokietijos lietuviai sudarė jam sąlygas pasirodyti augštosios muzikos mokyklos profesoriams. Jie jį priėmė tobulintis savo srityje. Mokslus Ričardas tęs čia nuo šio rudens. Tai pagrindinė priežastis, kodėl savo kelionę Š. Amerikoje turi nutraukti rugsėjo mėnesio gale (mokslas prasideda spalio pradžioje).

Užmezgęs ryšius su lietuviais Vakaruose, Ričardas noriai įsijungė į jų gyvenimą. Norėdamas talkinti pagal savo išgales ketvirtojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošoje, pakviestas rengėjų komiteto vykti koncertuoti Š. Amerikon, mielai sutiko. Ričardo debiutu Š. Amerikoje rūpinasi Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba, kuri tvarko jo koncertus ir keliones.

Ričardo koncertai Kanadoje bus Hamiltone rugsėjo 17 d. ir Toronte — rugsėjo 18 d. Amerikoje koncertai numatyti rugpjūčio 28 d. Čikagoje, rugsėjo 10 d. — Detrote.

T. Ž.

Gabija

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Kai valdžia savivaliauja...

Britanijos kardinolo Hume'o pareiškimas, minintis ir lietuvių Petrą Plumpą

Kardinolas Hume, Anglijos katalikų primas ir Vestminsterio arkivyskupas, Belgrado pasitarimų išvakarėse paskelbė platų pareiškimą žmogaus teisių reikalu. Jį ištiesai išspausdino "The Guardian" VI. 15, o kiti anglų laikraščiai, įskaitant ir žymų Londono "Times", paskelbė jo ištraukas.

Kard. Hume mano, kad Belgrado pasitarimai sutelks pasaulio dėmesį į žmogaus teises. Anglijos vyriausybė yra tvirtai pasiryžusi skatinti šių teisių gerbimą, nes be to negalima tikėtis ilgalaikės taikos ir pastovumo pasaulyje, kaip pareiškė Anglijos užs. reikalų min. dr. Owenas. Šiuo klausimu labai aiškiai yra pasisakęs ir Amerikos prezidentas Carteris. Pasak anglų kardinolo, tai reiškia svarbų viešosios nuomonės pasikeitimą tarptautinių santykių srityje.

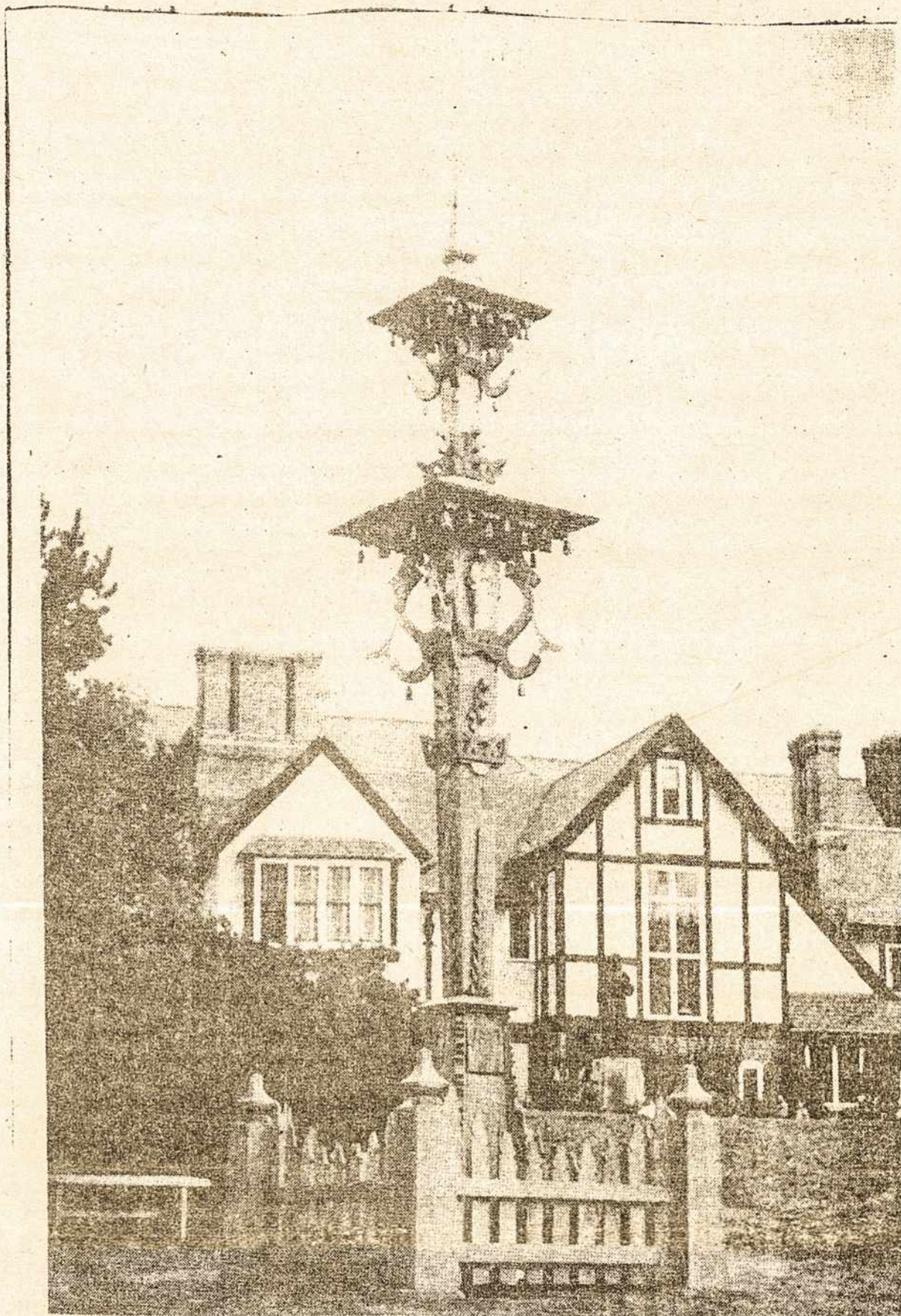
* * *

"Dabar mes pradėdame suprasti, — teigia kard. Hume, — kad žmogiškoji vertybė reikalauja daugiau, negu duonos: ji šaukiasi laisvės ir teisingumo. Kiekvienas žmogus, atėjęs pasaulin, yra reikalingas kitų žmonių geros valios ir bendradarbiavimo savo asmenybės augimui. Tokį bendradarbiavimą visuomenė savo įstatymais ir papročiais turi taip susisteminti, kad būtų pripažintos ir ginamos nuo pažeidimų kiekvieno žmogaus teisės."

Svarbiausioji žmogaus teisė yra į pačią jo gyvybę, pabrėžia anglų kardinolas. Ši teisė daugeliui atrodo sunkiai pažeidžiama, praktikuojant ir skatinant negimusios gyvybės žudymą bei eutanaziją. Bet yra dar kitos teisės — asmeninės, visuomeninės, kultūrinės ir politinės, kurioms reikia visuomenės bei teisės garantijų. Pavieniai žmonės ir grupės turi būti apsaugoti nuo suėmimo, kankinimų ir kalinimo dėl politinių ar ideologinių motyvų. Turi būti pripažinta tikybos laisvė ir išrautas betkoks diskriminavimas dėl religinių priežasčių:

* * *

Totalistiniai dešinės ir kairės režimai, persekiodami žmogaus teisių gynėjus, dažnai dangstosi "valstybės saugumo" interesais. Tai skamba užtikrinančiai, bet iš tikrųjų, pasak kardinolo, tėra tik aksominė pirštinė, slepianti geležinį kumštį. Pašalinių kritika laikoma neteisėtu įsikišimu į valstybės vidaus reikalus. Įsikišimas, be abejonės,

Centrinis lietuvių pranciškonų vienuolynas Kennebunkporte, JA Valstybėse

yra nepriimtinas, tačiau ar tai įsikišimas, kai reikalas liečia pagrindines žmogaus teises? Žmonių brolybė yra svarbesnė ir gilesnė už valstybių brolybę. Kard. Hume rašo: "Jei aš žinau, kad žmogus kankinamas, tai ir aš esu kankinamas. Ir taip aš jaučiu, kad teisingai protestuju prieš betkokią valstybę, kuri triuškina tuoj pat nepaklustantį žmogų. Aš nepasitenkinu neigiamu protestu, kuris apsiriboją pasakymu: "Liaukis! Nedaryk to!" Protestas, kaip aš galvoju, reiškia sakyti: "Liaukis! Pagalvok! Turi būti geresnis būdas. Pamėgink jį!"

* * *

Tokią laikyseną anglų kardinolas vadina opozicija, kuri veda į teigiamą veiklą. O teigiamos veiklos reikia, kad visuotinė žmogaus teisių deklaracija taptų praktiška ir tikroviška politika. Ir teigiamos veiklos reikia, kad krikščionis gyventų pagal Kristaus Evangeliją ir suderintų savo veiksmus su Kristaus pažiūra į gyvenimą ir savo tikslu.

Rūpindamasis žmogaus teisėmis, kaip pilietis, kaip krikščionis ir kaip vyskupas, kard. Hume savo pareiškime iškėlė keturis konkrečius sąžinės kalinių atvejus, kurių vienas liečia Petrą Plumpą. Lietuvis katalikas pasaulietis Petras Plumpa, pasak anglų kardinolo, buvo nušautas 8 metams griežto režimo lagerio už tai, kad gynė tikybos laisvę ir skelbė tiesą apie krikščionių Bendriją, kaip ją matė. Taip pat ten suminėti: kitas sovietinis kalinys žydas Zenderis Levinsonas, čilietis Guillermo Beausire Alonso ir paragvajietis Toroteo Grandel. Visų keturių kalinių likimu šiuo metu rūpinasi "Tarptautinės Amnestijos" organizacija, kurios centras Londone. Anglijos katalikų primas paragino paliestųjų šalių vyriausybes parodyti tikrą susirūpinimą savo piliečių teisėmis ir paleisti sąžinės kalinius. "Vyriausybės visuomet laužo žmonių teises, kai valstybė nori būti daugiau piliečių viešpačiu, negu tarnu" — pabrėžė kardinolas Hume.

T. Ž.

A. Lemberg

Knygelė, jaudinanti didelius žmones

Belgrado konferencijos proga visiems Kanados parlamento nariams, senatoriams ir Helsinkio aktą pasirašiusių nekomunistinių valstybių ambasadoriams Kanados Lietuvių Katalikų Centras išsiuntinėjo laiškus ir brošiūreles su Nijolės Sadūnaitės pasakytąja kalba teismo metu. Laiškuose ypač buvo atkreiptas jų dėmesys į religijos persekiojimą Lietuvoje. Iki šiol laiškais atsiliepė 6 senatoriai, 10 ministerių, 18 parlamento narių ir 3 ambasados.

Senatorius Eugene Forsey rašo: "Tai labai jaudinantis dokumentas (Nijolės Sadūnaitės kalba). Kuo greičiausiai jai parašiau laišką. Esu prancūzų protestantų šventovės vyresnysis Otavoje ir ten man tenka kartais pamokslauti. Sekantį kartą susirinkusiems maldininkams pateiksiu prancūzišką vertimą jos žavingos kalbos teisme. Ji yra tikra kankinė, tikra tikėjimo liudytoja. Aš melsiuosi už ją."

Parlamento narė Aideen Nicholson iš Toronto Trinity rajono atsiuntė ištraukas savo keltų klausimų užsienio reikalų ministeriui gegužės 20 d., kai visas posėdis buvo pašvęstas Helsinkio sutarčių reikalams. Ji taipgi atsiuntė specialaus užsienio reikalams komiteto posėdžio, įvykusio gegužės 26 d., protokolą. Tame posėdyje ji vėl kalbėjo mūsų reikalais.

Parlamento narys Lincoln M. Alexander iš Hamiltono West apylinkės savajame laiške pridūrė, jog gautąjį laišką iš Kanados Lietuvių Katalikų Centro įteiks užsienio reikalų ministeriui Donald Jamieson ir tikisi, kad panašiai pasielgs daugumas parlamento narių.

Buvęs Kanados ministeris pirmininkas John Diefenbaker parašė ilgą, užjaučiantį laišką, primindamas, kad paskutinis viešas Kanados valdžios protestas prieš žmogaus teisių pažeidimus Sovietų Sąjungoje buvo padarytas 1960 m., kai Jungtinėse Tautose jis pasisakė prieš priespaudą komunistų pavergtuose kraštuose. Dabar jis laiške reiškia abejonę, ar dabartinė Kanados valdžia bus pakankamai tvirta ir iškalbi Belgrado konferencijoje, nes Helsinkio konferencijos išvakarėse Trudeau vyriausybė buvo nusiteikusi visas sutartis priimti bei pasirašyti ir tik jis vienas (Diefenbakeris) praktiškai teprieštaravęs.

J. Stš.

Tėviškės Žiburiai

VLIKAS IR JAUNIMAS

Antanas Sabalis, Vliko valdybos narys jaunimo reikalams, atsako į Broniaus Bieliuko, nario informacijos reikalams, klausimus. Norima supažindinti visuomenę su Vliko ir lietuvių išeivių jaunimo santykiais.

B. Kokie yra Vliko santykiai su išeivijos jaunimu?

S. Vliko santykis su išeivijos jaunimu yra dalinis, o ne absoliutus. Jaunimas žiūri į politiką kaip į vieną iš specialybių. Vlikui rūpi turėti tampriausius ryšius bent su ta lietuvių jaunimo dalimi, kuriai rūpi politiniai reikalai.

B. Kuri jaunimo dalis domisi politiniais klausimais?

S. Tikslios statistikos neturim. Kiek tenka susigaudyti — mažiau negu pusė. Vlikui rūpi ne iš viso politiniai klausimai, bet pirmoj eilėj tie, kurie yra susiję su Lietuva. Tuo būdu tas procentas dar sumažėja. Reikia spėti, kad kas trečias ar ketvirtas domisi politika.

B. Kokio jaunimo norėtum?

S. Būtų idealu, kad kiekvienam išeivijos jaunuoliui rūpėtų Lietuvos laisvinimo reikalai. Reikia tąja kryptim eiti. Tai daro Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga ir kraštų jaunimo sąjungos.

B. Kokias jaunimo pažiūras pastebi?

S. Jaunimui yra labiau suprantama nediferencijuota politinė veikla. Gal būt, todėl, kad, palyginus su Lietuvos problemos dydžiu, jam, jaunimui, ideologinis klausimas laisvinimo darbe yra antraeilis. Tačiau nediferencijuota veikla taip pat turi savo problemas. Pavyzdžiui, kur būtų išmokstama politinės grupinės dinamikos, jei diferencijuotos veiklos visai nebūtų? Vliko pagrindinis uždavinys yra atsotvauti Lietuvių tautos politinei valiai turėti savo laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę. Vlikas veikia pasauliniu mastu. Jis nekalba bendrai išeivių ar kurio krašto išeivių vardu. Tai PLB ir kraštų bendruomenių kompetencija. Lietuvių išeivių jaunimo politinę mintį reprezentuoja PLJS ir kraštų jaunimo sąjungos. Iš kitos pusės Bendruomenė ir Jaunimo sąjunga nekalba Lietuvos vardu. Todėl nepaprastai svarbus yra politinės veiklos koordinacijos klausimas. Tai yra vienas Vliko uždavinių.

B. Neseniai įvyko Vliko ir PLJS susitikimas seminaro forma. Kaip vertini tą įvykį?

S. Tai buvo pirmasis politinis

susipažinimas. Vieni kitus išklaušė, vyko gyvos diskusijos. Susitikimas buvo sėkmingas. Asmeniškai pasigedau kai kurių susitarimų konkrečios veiklos atžvilgiu. Bet gal tai būtų per daug tikėtis iš pirmo susitikimo ir susipažinimo. Šiaip jis buvo labai naudingas visiems. Jei mum pavyks išlaikyti su PLJS nuoširdų ryšį ir toliau, tai sakysim, kad seminaras buvo nuoširdaus ryšio pradžia.

B. Ar Vlikas cenzūravo jaunimo mintis?

S. Ne. Cenzūra nieko bendro neturi ne tik su demokratija, bet ir su auklėjimu. Vliko žmonės turi pakankamai intelektualinės, dvasinės stiprybės savo įvairiomis pozicijom išaiškinti nesigriebiant cenzūros. Ji Vlikui nereikalinga.

B. Norėčiau, kad pasisakytum apie artimiausios ateities ir, anot dr. Vytauto Vyganto, vidurinės ateities santykius su jaunimu.

S. Ateity yra būtina turėti eilę pasitarimų su jaunimui vadovaujančiais, kad būtų išsiaiškinta — kuo mes vieni kitiems galim padėti? Jaunimas turi gabių žmonių, kurie gali ir veikia patys savo nuožiūra ir gali padėti laisvinimo darbe. Vlikas turi patirtį ir lėšas. Šį derinį išvysčius plačiu mastu, Lietuvos laisvinimo darbas įgautų naujų gyvybės elementų.

PABALTIEČIŲ DEMONSTRACIJOS UŽ ŽMOGAUS TEISES

RUGSĖJO 24 WASHINGTONE

Baltiečių žygio už žmogaus teises vykdomasis komitetas gavo dėmesio vertą laišką, parašytą angliškai penkiolikos metų jaunuolio, kuris ketvirtadaliu savo kilmės yra lietuvis. Jam žygio komitetas nusiuntė informacinės literatūros, o tėvui — laišką.

B. Kada prasidėjo Vliko — Lietuvių jaunimo santykiai?

S. Nuo trečiojo jaunimo kongreso. Užaugo jaunoji karta, kuri laimingu būdu susidomėjo dviem pagrindiniais įvykiais: Simo Kudirkos tragišku šuoliu į laisvę ir Romo Kalantos gyvybės auka. Šiai kartai įsisąmoninus, kad jaunimas turi politinių uždavinių ir kad gali efektingai pasireikšti, prasidėjo politinės veiklos renesansas. Jis nėra visuotinis. Pati PLJS ir kraštų jaunimo sąjungos jį gilina ir plečia gana sėkmingai.

B. Kaip žiūri į jaunimo pagalbą Lietuvos išlaisvinimui?

S. Lietuvos išlaisvinimo problema yra labai didelė. Jai nugalėti reikia žmonių, kurie būtų didesni už problemą. Jeigu išeivijos jaunoji generacija išugdys tokių žmonių, problema bus nugalėta. Tikiu, kad jaunimas tai padarys. (Elta)

ką. Štai to jaunuolio laiško vertimas.

“Mielieji, Aš esu lietuvių kilmės penkiolikmetis. Šiais metais aš labai susidomėjau disidentų sąjūdžiu baltiečių kraštuose. Aš labai rimtai galvoju pasirinkti profesiją, kuri liečia disidentų sąjūdį, ypač Lietuvoje. Kai išgirdau apie baltiečių žygį už žmogaus teises, labai susidomėjau.

Deja, turiu problemą. Mano tėvas, būdamas tik iš dalies lietuvių kilmės, labai abejoja, ar leisti mane į Vašingtoną su Niu Jorko valstijos miesto jaunimo grupe. Man reikia jūsų pagalbos jam įtikinti, kad yra svarbu pritraukti kiekvieną galimą asmenį. Kai šis klausimas iškykla, jis sako: “leisk kam nors kitam tai daryti”. Aš suprantu, kad turiu prisidėti prie baltiečių kraštų išlaisvinimo, nors ir maža dalimi.

Prašau siųsti visą literatūrą apie žygį man. Taip pat asmeniškai jūsų laiškas mano tėvui gal padės: aš taip noriu vykti!

Dėkoju jums jau dabar už jūsų pastangas “įtikinti”. Aš būsiu visados dėkingas”

Žygio komitetas tikisi 1977 m. rugsėjo 24 d. Vašingtone susilaukti daug tokių entuziastų — jaunųjų ir vyresniųjų.

Pabaltiečių komitetas, kuris rugsėjo 24 rengia žygį į Vašingtoną, demonstruodamas už žmogaus teises. Komitetas tarėsi su kongresmanu James J. Blanchard, kuris visokeriopai remia žygį. Nuotraukoj iš k. Sigurts Rudzītis — latvių atstovas, Valdis Sīpols — latvių jaunimo sąjungos pirmininkas, Raimund Trala — estų atstovas, kongresmanas James J. Blanchard, Viktoras Nakas — žygio rengimo komiteto pirmininkas ir Jonas Urbonas — lietuvių atstovas. Nuotr. J. Urbono

LITERATŪROS RATELIS SKELBIA

dailaus skaitymo
KONKURSA

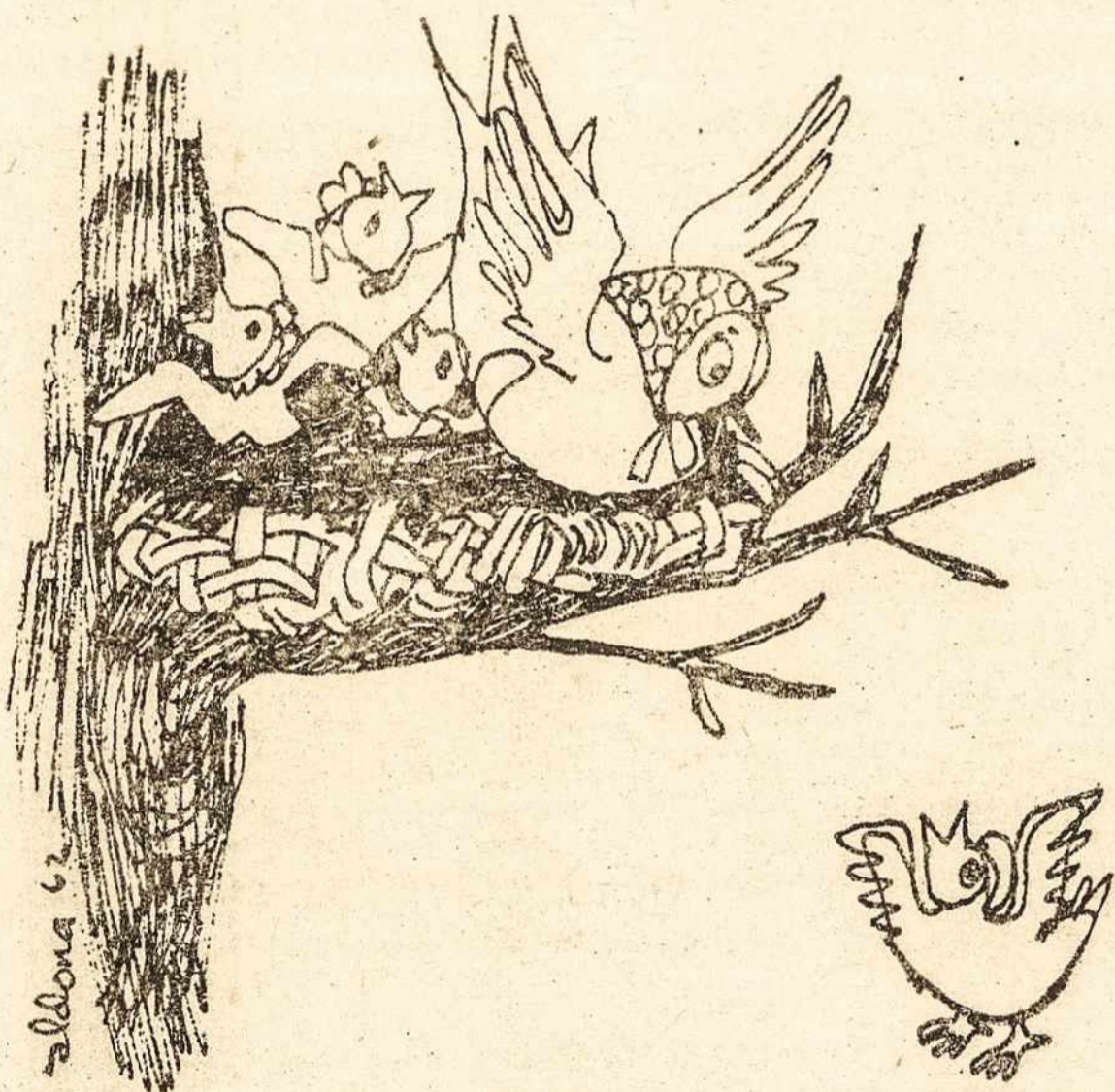
TAISYKLĖS:

- 1) Amžius: pirmame prisistatyme gali dalyvauti betkas. Jei atsiras pakankamai konkurentų, galės susidaryti net trys grupės: vaikų — paauglių — suaugusių;
- 2) Tekstas: kiekvienas turi pasiruošti gerai paskaityti — vieną bendrą privalomą tekstą (kuris čia talpinamas) ir — kita, laisvai pasirinktą tekstą. Bus juri komisija, kuri įvertins kiekvieną skaitytoją. Numatytos vertingos PREMIJOS.
- 3) Konkurentų prisistatymas, su pirmu bandymu, bus šio mėnesio 24 d., 16 val. šv. Kazimiero parapijos salėj. TĖVAI prašomi padėti savo vaikams ir šiuo atveju.

ŽVIRBLIUKAS

Oi, koks triukšmas! Ne — tai ne vestuvės ir ne krikštynos! Didelė nelaimė žvirblių šeimoje. Iš lizdo iškrito pats mažiausias žvirbliukas.

— Sugrižk, sugrižk! — šaukė žvirblinė.
— Skrisk! Skrisk! — šaukė žvirbliuko broliukai ir sesutės.

Žvirbliukas suplasnojo sparnais. Bet jis neskrido aukštyn. Jis krito žemyn ir žemyn.

— Oi, oi, — verkė žvirbliuko mama. — Kas bus, kas bus? Tas išdykęs berniukas pagriebs mano vaikelį!

— Kas bus, kas bus? — dejavo visi žvirbliukai.

Pliumpt! Mažiausias žvirbliukas pasiekė žemę. Jam beveik neskaudėjo. Jis buvo ištiesęs sparnelius. Nusileido kaip tikras parašiutininkas.

Žvirbliukas labai bijojo. Jis žinojo apie tą išdykėlį. Jis užsimerkė. Gal niekas jo nematys, jei jis į

nieką nežiūrės...

Pro langą žiūrėjo berniukas. Jis pamatė, kas žvirbliukui atsitiko.

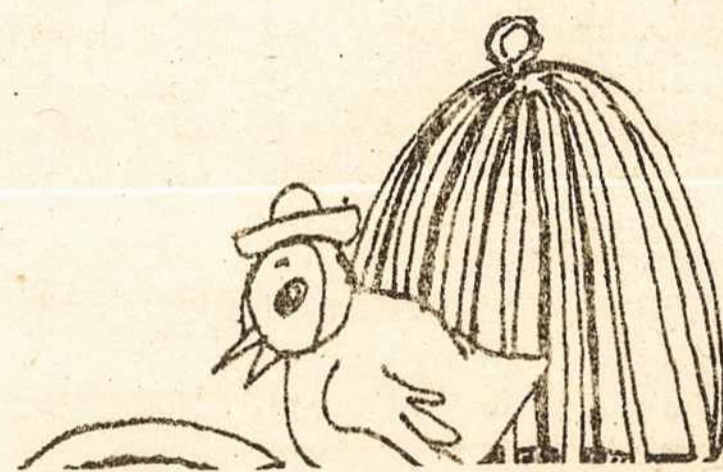
— Bėgsiu laukan, — nutarė berniukas.
— Čirkšt, čirkšt! — rėkė žvirblinė medyje.
— Čir-čir-čir! — šaukė maži žvirbliukai.

Berniukas pasilenkė prie žvirbliuko.

Žvirbliukas pramerkė vieną akį.
— Vargšelis! — pasakė berniukas. Jis paėmė žvirbliuką į rankas ir nusinešė namo.

— Kokia nelaimė! — čirškė žvirbliai.
— Kaip baisu! — liūdėjo žvirblinės.

Namuose berniukas padarė žvirbliukui narvelį. Į narvelį įdėjo vandens indelį. Įdėjo duonos riekę. Įdėjo ir žvirbliuką.

Medyje žvirblinė liūdnei atsiduso.

— Baigta, — nutarė visa šeima. — Niekados nebematysim mažiausio žvirbliuko.

Susirinko visi žvirblių kaimynai. Mama žvirblinė verkė ir verkė. Tėvas žvirblis papasakojo, kas įvyko.

— Čir-čir, — tarė žvirbliukas. — Aš noriu namo. Aš noriu pas mamytę.

— Dvi dienas žvirbliukas tupėjo narvelyje. Jis buvo liūdnas. Jis nežiūrėjo į vandens indelį. Jis nežiūrėjo į duonos riekę. Jis žiūrėjo pro langą į aukštą medį. Ten jo namai!

— Vargšelis, — tarė sau berniukas. — Jam čia nepatinka. Jis nori namo.

Berniukas paėmė žvirbliuką. Jis išnešė į kiemą. Nunešė prie didelio medžio.

— Čirkšt-čirkšt! — sušuko žvirbliuko mama. — Negaliu tikėt! Tai mano vaikelis! Tai mano sūnelis!

Berniukas įkėlė žvirbliuką į medį.

— Ačiū - ačiū! — dėkojo žvirblis ir žvirblinė ir visi žvirbliukai.

— Čir-čir, — tarė mažiausias žvirbliukas. — Tas berniukas nėra išdykęs. Jis labai geras!

Žvirblių šeima visiems papasakojo, kas atsitiko.

Dabar berniuko kiemas visados pilnas paukščių. Vasarą jis duoda jiems vandens maudytis. Žiemą jis paberia trupinių. O mažiausias žvirbliukas niekad nepamiršta jam padėkoti.

EGLUTĖ

Literatūra ~ Dailė ~ Mokslas

SUBELETRISTINTA
ISTORIJA

PAVEIKSLAS

ANDRIUS

NORIMAS

Iš mielo bičiulio, kurį vadinsiu Jonu N., gavau įdomų laišką. Jame jis aprašo žemiau dėdamą istoriją. Iš minimų trijų vizijų, kurias Jonas pergyveno, pirmoji liečia II D. karo pradžią ir nacijų, o vėliau sovietų ckupaciją; antroji vizija išpranašavo Jonui, kad jis gyvens po trimis vėliavomis. Abi vizijos gyvenime išsipildė — Lietuva buvo sovietų okupuota, o Jonas gyvena Amerikoje, prieš tai iš Lietuvos išvykęs į Vokietiją. Trečioji vizija parodė Jonui išlaisvintą nuo sovietų Lietuvą, bet suprato, jog Tėvynei prisikėlus, jis pats bus jau miręs... Šios vizijos buvo paskelbtos Amerikos lietuvių spaudoje.

Paskutiniame savo laiške mano bičiulis rašo, jog istoriją apie paveikslą jis pranešė ir Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos vienuolėms. Likimo jam skirtą šio paveikslo nuosavybę jis laiko pačios Šv. Marijos dovana ir tūkstantį kartų svarbesniu įvykiu, kaip anos trys vizijos. Visą gyvenimą slėpęs tai nuo žmonių, nes niekad neatspėjęs kodėl Šv. Mergelė tokiai malonei pasirinko jį, paprastą nusidėjėli...

Badas sukaustė Lietuvą. Vokiečių rekvizuotas maistas iškeliaivo į vakarus, palikdamas žmones be atsargų. Tūkstančiai vilniečių plūdo Augštaitijon, ieškodami už drabužius ar avalynę išsikeisti maisto.

Gyvenome prie pat plento į Ukmergę. Tėvai plentą vadindavo "geruoju keliu", nes juo iš įvairių šalių pravažiudavo arba praeidavo labai daug žmonių, ir tėveliai visada išsikeisdavo maisto gaminius į kokius naudingus ar įdomius daiktus.

Gražią pavasario popietę į mūsų kiemą atėjo moterėlė, dideliu krepšiu nešina.

— Gal norite pirkti šventų paveikslų? Pigiai atiduosiu...

Mano mama ėmė žiūrėti paveikslus. Visi jie buvo spalvoti, labai gražūs. Negalėjau atitraukti nuo jų savo akių. Buvau dar mažas, bet tada supratau, kad ir mamytei paveikslai patiko. Ji pasirinko jų kelis ir atidavė moterėlei du svarus sviesto ir gabalą lašinių. O moteris likusius paveikslus susuko vėl į ritinį.

Paveikslų tarpe man labiausia atmintin įstrigo Švenčiausios Mergelės Marijos atvaizdas, su kūdikėliu Jėzumi ant rankų. Tada net ir pagalvoti negalėjau, kad tos moters atėjimas ir šventieji paveikslai turės tiek daug įtakos ne tik mano vaikystei, bet ir paliks neišdildomą, gražų atsiminimą, besitęsianti iki šiol.

Pirktieji paveikslai buvo be rémų, bet mama šią problemą išsprendė su duonos tešla. Leng-

vai antros paveikslų pusės kraštus išėpusi tešla, prilipdė juos vieną po kito ant sienos didžiamame, pereinamame kambaryje, kuris dabar pavirto tartum kokio šventove. Kasdien po keliądešimt kartų praeidavau šį kambarį, vis apžiūrindamas paveikslus. Čia buvo Jėzus Kristus žėrinčia, atvira širdimi, ir Nukryžiuotasis, ir šventas Antanas, bet kada tik įeidavau į kambarį, visada mane pasitikdavo Šv. Mergelės veidas. Toks malonus, rimtas žvilgsnis palydėdavo mane ligi kitų durų. Man atrodė, lyg šiame kambaryje būtų apsigyvenusi nauja gyventojas, kuri visada manes laukdavo ir lyg norėdavo kažką pasakyti... Mano vaikiškoji siela labai pamilo toki švelnų, motinišką paveikslo žvilgsnį.

Vaikystės dienos brendo. Mano sieloje vyko kažkoks pasikeitimas, tarytum be žodžių pasikalbėjimas su atvykusia iš Vilniaus nauja mūsų namų "gyventojas". Jau žinojau, kad, veidrodiko pagalba mėtydamas saulės spindulį, aš neturiu pačios saulės, o tik jos atspindį. Lygiai taip pat samprotavau ir apie šį paveikslą, kad pieštose Šv. Mergelės akyse perduotas tikrasis dangiškosios Motinos žvilgsnis.

Palengva šis paveikslas tapo tartum mano sąžinės balsu. Kai nebūdavau tėvų apibartas ir nesudarydavau jiems jokių rūpesčių, aš su pasididžiavimu žvelgdavau Šv. Mergelėi į akis, o būdamas kuo nors prasikaltęs, nulenkdavau galvą ir panarindavau akis, lyg atsiprašydamas paveiklą už nuskaudimą.

Šventovėje mačiau smilkant kvapias žoles Kristaus pagerbimui, todėl sugalvojau šitaip pagerbti ir savo paveikslą. Surasdavau motinos džiovintų mėtų ir užmesdavau jas ant žarijų, at-

sineštų skardoje. Tada mėtų kvapas pasklisdavo kambaryje, o aš jutau malonų pasitenkinimą, galėdamas pagarbinti Tą, kuri pasidarė taip miela mano vaikiškai širdėlei. Sugrįžę iš laukų, namiškiams stebėdavosi:

— Iš kur čia dabar tasai mėtų kvapas?

Jau gimnaziją lankydamas, kas vasarą grįždavau atostogų, sustodavau ir žiūrėdavau į paveikslą. Matydavau savo vaikystę ir nusišypsodavau, prisiminęs namiškių stebėjimąsi ir šūksnius pajutus mėtų kvapą.

Baigęs gimnaziją, gavau valdinę tarnybą. Turėjau apsigyventi toli nuo tėviškės laukų ir labai retai ten atvažiuodavau. Tik po kelerių metų atsirado proga aplankyti tėvų namus. Dar kartą sustojau ties savo mėgstamu paveikslu ir susimąčiau.

— Juk jeigu taip retai atvažiuoju, tai turėčiau pasiimti tokią daiktą, kuris man visada primintų brangią gimtinę.

Bet tuoj pat radau atsakymą:

— Paveikslą, tik paveikslą pasiimsiu!

Ilgai negalvojęs, atsargiai atplėšiau paveikslo kraštus nuo sienos. Per ilgą laiką popierius pagelto, o duonos tešla stipriai pridžiūvo. Menkas neatsargumas galėjo iplėšti paveikslą. Suvyniojau jį į ritinį, kaip kadaise anoji moterėlė. Atsargiai elgdamasis su savo brangiu nešuliu, vežiau šimtus kilometrų, kol pasiekiau nuolatinę savo gyvenvietę. Mano vaikystės dienų miela ir brangi mano tėviškės gyventojas pagaliau atvyko į naujus mano namus!

— Kaipgi aš galėčiau Tave pagerbti, Švenčiausioji Mergelė? Ką turiu Tau sakyti po tiek metų? Per tą laiką tiek daug kartų pervėriau Tavo motinišką širdį, lyg koku durklu, savo netvarkingu ir nuodėmingu gyvenimu... O, kad galėčiau grįžti atgal ir visa tai atitaisyti! Tada galėčiau drąsiai žvelgti Tau į akis, kaip kad mažas būdamas žvelgdavau.

Baisus skausmas spaudė mano širdį, įsisąmoninus, kad nebegaliu gražinti vaikystės tyrumo. Vienintelis kelias beliko — sulenkiau prieš Ją kelius ir atgailodamas aukojau Švenčiausiajai Mergelėi Jos dieviškojo Sūnaus kančią. Nežinau, kiek laiko šitaip meldžiausi. Buvo vėlus vakaras, todėl skubėjau pakabinti paveikslą ant sienos, nes ilgos kelionės nuovargis vertė eiti poilsio.

Nakti mane pažadino baisus

ūžimas. Atrodė, lyg visi pasaulio vandenynai ant manęs griūtų. Ūžimas vis artėjo. Išsigandęs, šokau iš lovos, ir tuoj pat ūžimas staiga nurimo. Nakties tamsoje pamačiau paveikslą švytint kažkokia keista šviesa, tarytum jis būtų fosforinis. Bet keisčiausia, kad jis nekabojo ant sienos, o žėrėjo rankos ištiesimo atstumu nuo manęs, priešingoje kambario pusėje nuo jo pakabinimo vietos! Rodos, lyg kas laikytų jį ore. Aplink tamsu, ir tik pats paveikslas švietė, išryškindamas Šv. Mergelės malonią šypsena.

Nustebęs žiūrėjau, lyg užburtas, nesuprasdamas, kas čia dėdasi. Pagaliau sugalvojau patikrinti, ar paveikslas tebėra ant sienos, bet nespėjau pajudėti, kai šviesa pranyko... Pažvelgiau į sieną, radau paveikslą, kabantį toje pačioje vietoje!

Šis įvykis liko visam mano gyvenimui neišaiškinama mįsle. Nuo to laiko paveikslas pasidarė man brangiausia dovana ir niekad su juo nesiskyriau. Per visą karą, per abi okupacijas ir per sunkiausias pasitraukimo iš Tėvynės keliones daug naudingų daiktų numėčiau ar palikau, bet paveikslą visada saugiai vežiojau iš vietos į vietą.

Gyvenant tremtinių stovykloje, buvo laukiama popiežiaus įgaliojimo atsilankymo. Žmonės rengė lauke altorių Mišioms laikyti. Rengėjai rūpinosi kaip gauti kokį nors religinį paveikslą, kad altorius gražiau atrodytų, bet niekas nesugalvojo kur tokį gauti. Tada aš atnešiau savąjį paveikslą... Rengėjų veiduose mačiau didelį nustebimą.

— Tokį didelį paveikslą atsi-vežei iš Lietuvos! Koku tikslu?

Jaučiausi labai laimingas, kai atnašaujamas kielikas iškilo įgaliojimo rankose prieš visada rimtas, bet tokias malonias Motinėles akis mano paveiksle. Jaučiau pasididžiavimą, kad aš vienas likausi Jai ištikimu riteriu.

Su nuostaba prisimenu dar vieną savotišką sapną: paveikslo Motinėle laiko mane, lyg kokią mažą vaiką, ant rankų, tarytum norėdama nuo ko išsaugoti. Pabudęs jaučiau saldų džiaugsmą, bet tuoj pat paklausiau save — ką tai turėtų reikšti?

Kai prasidėjus karui, pirmąją dieną patekau vokiečių mirties bataliono nelaisvėn, vienas karys man pareiškė:

— Mes belaisvių neimam.

Nepaisant rūsčių vokiečių veidų, nepaisant to, kad buvau prieš uniformoje, viskas taip susiklostė, kad vokiečiai atvežė mane į Vilnių ir paleido namo pas šeimą. Pravėres duris, pa-

KULTŪRINEJE VEIKLOJE

ALGIS J. BUDRYS, gyvenantis Evanstone, Illinois valstijoje, parašė jau septintą fantastinę beletristikos knygą "Michaelmas", kurią išleido Berkley - Putnam leidykla. Dienraštis "Chicago Daily News", supažindindamas skaitytojus su šia knyga, A. J. Budrį įrikiuoja į pirmaujančių mokslinės-fantastinės beletristikos kūrėjų eilės JAV.

STEPO ZOBARSKO vadovaujama "Manyland Books" leidykla Niujorke išleis pokarinės lietuvių poezijos antologiją, paruosta dr. Jono Zdanio. Įvadą yra parašęs prof. dr. R. Šilbajoris. Antologija bus išleista dviem kalbom — lietuviškai ir angliškai. Jon įtraukti 28 poetai, gyvenantys laisvajame pasaulyje ir pavergtoje tėvynėje. Jų kūrinius į anglų kalbą išvertė antologijos sudarytojas dr. J. Zdanys.

SIEMETINIAME MUENCHENO OPEROS FESTIVALIJE didelio dėmesio susilaukė R. Strauss'o opera "Dafnė", kurios libretą yra parašęs Vienos teatro istorikas Joseph Greger, miręs 1960 m. "Dafnė" buvo pradėtas operos festivalis, vadovaujamas dirigento Wolfgango Sawalischs. "Dafnės" spektaklį režisavo Filippo Sanjust. Pagrindinį Dafnės vaidmenį atliko Lilija Šukytė, vokiečių spaudoje žinoma kaip Lilian Sukis.

FILATELIJOS PARODA, skirtą dr. Jono Basanavičiaus 50 metų mirties sukakčiai, Čikagos Jaunimo Centre lapkričio 5-6 d.d. surengs filatelijų draugija "Lietuva". Parodos vadovu yra pakviestas buvęs šios draugijos pirm. Kazys Meškoniš.

PAVEIKSLAS

mačiau mane pasitikusį rimtą, bet visada malonų savo vaikystės paveikslo žvilgsnį. Suprataukas mane išsaugojo.

Mano tėviškės laukai liko toli už vandenynų, ir Tėvynė tebekencia kruviną vergiją, bet vaikystės dienų paveikslas kiekvieną dieną man juos primena. Be šio paveikslo turėjau Apvaizdos man atskleistas tris nuostabias vizijas. Dvi iš jų tiksliausiai išsipildė, tapusios istorijos faktais, o trečioji, bylojanti apie būsimą Lietuvos laisvės atgavimą, tikiu, taip pat išsipildys.

Serkšnoti senatvės pirštai jau liečia mano veidą ir plaukus. Netrukus nebegalėsiu pasiimti savo paveikslo į paskutinąją kelionę... Liūdna pasidaro pagalvojus, kad greit ateis laikas, kai niekas nežinos kam šis paveikslas priklausė ir kad jis yra buvęs kažkam brangiausiu prisiminimu

TĖVIŠKES ŽIBURIAI

"EESTI RAMAT" LEIDYKLA Taline 32.000 egz. tiražu išleido I. Simonaitytės romaną "Aukštųjų Simonų likimas". Vertėjas — lietuvių literatūros propaguotojas M. Lodus.

PRANAS ČEPENAS jau baigė rašyti ir ruošia spaudai antrąjį "Naujųjų laikų Lietuvos istorijos" tomą, kuris apims laikotarpį nuo I D. karo iki 1920 m. Trečiajam tomui medžiaga jau surinkta. Jis bus skirtas Lietuvos nepriklausomybės metams. Pirmasis "Naujųjų laikų Lietuvos istorijos" tomas, vaizduojantis mūsų tautos atgimimą iki I D. karo, jau gaunamas knygynuos ir leidėjo adresu: J. Urbelis, 1649 No. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160, USA. Šio 560 psl. turinio veikalo kaina — \$15.

M. DAUKŠOS "POSTILĖS" indeksą-žodyną, paruosta Česlavo Kudzinovskio, dviem stambiais tomis išleido Poznanės A. Mickevičiaus universitetas, įtraukęs baltų filologijos serijon 2 nr. Vilniečiai kalbininkai džiaugiasi kruopščiai atliktu darbu, kurin yra įtraukti "Postilės" žodžiai, pateikiamos jų reikšmės, žodžio bei formos pavartojimo vieta. Č. Kudzinovskis rėmėsi pirminiu šaltiniu — J. Vujeko "Pastile", norėdamas išaiškinti lietuviško teksto klaidas, per šimtmečius nublukusius diakritinius ženklus.

MUENCHENO "SUSITIKIMO NAMŲ" VADOVYBĖ su lietuvių jaunimo grupė "Ratukas" surengė iš Lietuvos pasitraukusio sol. Ričardo Daunoro ir pianisto Algio Draugelio koncertą. Pirmoje dalyje skambėjo sol. R. Daunoro atliekamos lietuvių liaudies dainos, harmonizuotos mūsų kompozitorių. Šilčiausiai buvo sutiktos dvi — M. Petrausko "Šią naktelę per naktelę" ir J. Tallat-Kelpšos "Žaliojoj lankelėj". Pianistas A. Draugelis programą papildė savo šopeniškos nuotaišos noktiurnu, variacijomis liaudies dainos "Oi žiba žiburėlis" tema, J. Brahms'o "Intermezzu" ir L. Beethoveno "Patetine sonata". Antroje dalyje skambėjo J. S. Bacho, L. Beethoveno, G. Puccini bei kitų klasikinių Europos kompozitorių kūriniai, kuriuos sol. R. Daunoras buvo paruošęs Vilniaus konservatorijoje, dainavimą studijuodamas pas savo brolių sol. Vacj Daunorą, tarptautinio dainininkų konkurso Tulūzoje laureatą, laimėjusį aukso medalį bosų grupėje.

VALSTYBINIAME VILNIAUS DAILEŠ MUZĖJUJE direktorius Pranas Gudynas liepos 20 d. atidarė Kalifornijoje gyvenančio dail. Jono Rimšos tapybos darbų parodą. Jai sutelkti 25 kūriniai, kurių 19 dail. J. Rimša atsiuntė ir padovanavo Lietuvai, o 6 jau anksčiau buvo šio muzėjaus fonduose. Kalbėtojų eilėse buvo ir propagandistas P. Petronis, "Tėviškės" draugijos vadovas, džiaugęsis kultūrinio bendradarbiavimo vaisiais. Žodį taipgi tarė "Gimtojo Krašto" red. V. Reimeris ir Lietuvos Dailininkų Sąjungos pirmininko pavaduotojas K. Bogdanas.

V. Kst.

Moterų kova už lygybę

Žmonijos gyvenimui riedant į priekį, pasiektas toks taškas, kur heroizmui fizinė jėga nėra būtinybė. Dėlto fiziškai silpnesnė lytis — moteris panorą susilyginti su vyru ir kartais pasiekti "laurų" vainiką ten, kur ji pasitiki savo išmintimi. Ši kova yra pavadinta moterų išsilaisvinimu, susilyginimu ar dar kitaip. Moteris siekia būti pripažinta kaip individuali asmenybė.

Moterų lygybės kova sutinka pasipriešinimą iš kitos moterų grupės (ne tik iš vyrų), kurios be vyriškos globos jaučiasi pasimetusios ir nemato jokios ateities. Šitos damos sako, jog savarankiškumo ir lygybės jieško tojos praranda savo moteriškumą. Kita gi grupė visai prasilenkė su moterų lygybės jieškotojų principu ir tapo "emancipantėmis" — nori pasidaryti kaip galima panašesnėm į vyrus: pamėgdžioja jų manieras, nešioja jų aprangą.

Žurnale "Ms." rašoma, kad tikrasis moterų judėjimo tikslas yra gauti lygias teises visiems. Gal todėl paskutiniu laiku į grynai moteriškas profesijas įsiskverbė ir vyrai. Taip medicinos seserų mokyklose, moterų kirpyklose ir kitur atrasi vyrų besimokančių.

Moterys, nors ir pasyvesnis elementas, po paskutiniojo karo smarkiai sujudo ir... "nesulaikys naujo kilimo, nors pasveikint jis tau baisu" (pasinaudojau Putino žodžiais). Moterys panorą siekti moksle akademinio lygio, dalyvauti valstybės valdymo aparate, pasirinkti darbą ne pagal leidimą, bet pagal savo pašaukimą ir prašyti lygaus atlyginimo už tokį patį darbą.

Moterys ryžtasi būti savarankiškos, kaip kiekvienam individui pridera. Net arabės panorą numesti savo "romantiškus" uždangalus nuo veidų, o haremu moterys ėmė maištauti — taip pat panorą laisvės.

Atrodo, čia nėra nieko nepaprasto, bet vyras, pasitikėdamas savo stipresne struktūra, nenori pasiduoti moteriai, nes toje lygybėje jis dažnai įžiūri savęs pažeminimą.

ŠYPSENOS

Nekokia pradžia

Jonas: Ar girdėjai, šiomet per Naujus Metus vedė Petras.

Antanas: O, kaip nelaimingai prasidėjo jam šie metai!...

Vaistas

Patirta, kad sėkmingiausiai gydo žmonos skaudančią gerkelę...

— Kas? ... Kas? ... — susidomėsite.

— Nauji, brangūs karoliai.

Prisimena lietuviškas kaimo posakis: jei nuo didumo pareitų, tai karvė kiškį pagautų. Ir iš tikrųjų, jei nuo raumenų stiprumo priklausytų pasaulio galybė, tai bokso čempionai turėtų būti renkami prezidentais! Jei-gu taip nedaroma, tai ir silpnųjų raumenų atstovė turi turėti teisę kandidatuoti į vadovaujančius postus.

Vyras, kuriam įgimtos visos žmoniškumo savybės (galbūt tik jo motinos išmintingu auklėjimu!), laiko sau lygiu partneriu ne tik savo kategorijos vyrą, bet ir moterį. Jis pagerbs ir paliegsi senelį bei senele, ir vaiką. Su jauna ar senesne moterimi elgsis natūraliai, kaip ir vyro akivaizdoje, nes jina jam pirmoj eilėj yra žmogus, o ne "sex object".

Yra ir kita vyrų rūšis — tai tie, kurie mato moteryje tik "moterį", bet ne sau lygų žmogų. Jų elgesį nesunku pastebėti, ypač jaunų moterų akivaizdoje — jie domisi tik gražiomis, kartais net dvigubai už save jaunesnėmis. Jų elgesys būna nenatūralus, dirbtinis; labiausiai jie vertina "mini skirt" mėgėjas ir tas, kurių paakiai žalsvai, o nagai raudonai dažyti. Kitos moterys jiems neegzistuoja. Tai ypač būdinga pusamžiams vyrams. Savo amžiaus moteris jie vadina senėmis. Vargas, jei su tokiu tenka tvarkingai, inteligentiškai moteriai kartu dirbti! Tokie nevertina teigiamų žmoniškumo savybių, gabumų ar išsilavinimo moteryje.

Lygybės klausimas įvairiai vertinamas ne tik vyrų, bet ir pačių moterų. Viėniems — tai natūrali modernaus gyvenimo išvada, o kitiems — siaubą keliantis, net nuodėmingas reiškinys, ypač jei tai paliečia religijos reikalus. Greičiausiai tai priklauso nuo amžiaus ir individo išsilavinimo lygio. Alijošiūtė

— Niekad nepradėki prakalbos, kol neturi ko pasakyti, o kai tą pasakei — sustok.

J. Withespoon

Reikalinga pagalba

Policininkas prie įkaušusio vyruko, kuris negali atrakinti durų:

— Duokite man raktą, aš jums pagelbėsiu.

— Su raktu tai viskas tvarkoj. Tamsta tik palaikyk namą, kad jis taip nesvyruotų...

Už keturis

— Ar tamsta turi tik vieną sūnų?

— Taip, bet jis sukelia rūpesčio už keturis...

Parinko Pr. Alš.

MŪSŲ ŽINIOS

R I O

Mėnesinės lietuviškos pamaldos bus 3-čią mėnesio sekmadienį, rugsėjo 18 dieną, įprastą valandą. Mišias laikys prel. P. Ragažinskas.

III TAUTINIŲ ŠOKIŲ FESTIVALIS S. PAULYJE

S. Paulyje kultūrinių parengimų būna labai daug, bet gal jie nėra taip sekami spaudos ir publikos, kaip turėtų būti. Lietuvių kolonijos visas domesys paskutiniu laiku buvo nukreiptas į ALDO koncertavimą tai ir mes beveik nepastebėjome šio šokių festivalio. RŪTELĖ jau anksčiau buvo gavusi kvietimą šiame festivaly dalyvauti, bet konkrečiai nieko nebuvo suprogramuota, o tik paskutiniu momentu Secretaria Municipal pranešė, kad šokėjus atvažiuos paimti autobusus rugpjūčio 31 d. 6 valandą vakare.

Festivalio pradžios (delegacijų įėjimo, Brazilijos himno, atidarymo prakalbos) neteko matyti, nes atvykom pavėlavę kai jau didelė IBIRAPUEROS sporto salė japočių grupė atliko savo tautinius šokius. Tarp vienos ir kitos tautinės grupės pasirodė fizinio auklėjimo fakulteto studentai iš Santo André su įvairiais šokiais: afrikiečių (mergaitės buvo visos juodai nusidažiusios), arabų, čigonų, vokiečių, italų ir lietuvių (.). Nebuvo galima suprasti, dėl ko studentai šoko mūsų šokius su labai menku pasiruošimu, kai tai turėjo atlikti mūsų tautinių šokių grupė.

Tautinių šokių grupės, buvo labai gerai paruoštos techniškai, ypač portugalai ir ukrainiečiai. RŪTELĖ turėjo kiek sunkumų, nes trūko keturių berniukų (Lipskis nusilaužė koją), bet pasirodė labai gerai su Kepuriae ir Malūnu susilaukdama karštų ovacijų. Šalia minėtų grupių dar šoko izraelitai ir vengrai.

Uždariant festivalį, delegacijų atstovai buvo sušaukti ir pristatyti valdžios atstovui, kuris įteikė kiekvienai grupei po trofėjų. Mūsų grupei atstovavo šokių vadovas Antanas Aleknavičius. Kartu su RŪTELE Ibirapueroj buvo ansamblio vadovė E. Bacevičienė su vyru Vytautu, p. Aleknavičienė su Maryte ir Terese, Jurčiukonių šeima (trys mergaitės: Rosana, Fá-

tima ir Elzbieta yra šokėjos, o jauniausia, Silvana, irgi ruošiasi), pp. Pumpučiai, Banys, Guzikauskas, Šukys ir kun. P. Rukšys, kuris šias žinutes surašė.

KELIAUS Į AMAZONIJA

Dr. Vytas Kiaušas Australijoje baigė medicinos studijas ir gavo atitinkamą diplomą. III PLJK metu atvykęs Brazilijon, čia pasiliko, numatęs pasižvesti labdaros ir apštalavimo darbui, bendradarbiaudamas su kun. F. Bendoraičiu Amazonijoje. Bet tą darbą kliudė valdžia, reikalaujama daugybės papildomų dokumentų. Dabar jis, Rymantės Steponaitytės paslauga ir pastangomis, jau gavo iš Australijos reikiamus dokumentus. Todėl mano grįžti į GUAJARAMIRIM spalio (outubro) mėnesio pradžioj. Keliaus autobusu. Kas įdomautųsi ir norėtų keliauti kartu, gali tartis su dr. Vyta. Galima skambinti 63-5336 (pp Šepetauskų rezidencija).

IŠEINA ŽURNALAS "GINTARAS"

Šio mėnesio pirmomis dienomis išeina iš spaudos, prieš dvidešimt metų ėjęs, populiarus, iliustruotas lietuvių kultūros žurnalas GINTARAS, kurį leido Brazilijos lietuvių Kultūros Draugija ir kurį redagavo buvęs Lietuvos ilgametis redaktorius, žurnalistas STASYS VANCEVIČIUS.

Naujai išleidžiamą žurnalą GINTARĄ redaguoti sudaroma redakcinė kolegija, susidedanti iš faktinio redaktoriaus Stasio Vancevičiaus, atsakomojo redaktoriaus Dr. Luiz Ernesto Kawall, portugalų ir ispanų kalbom skirčiau redaktoriaus Roberto Vancevičiaus, kun. N.N., rašytojos Halinos Mošinskienės, inž. Alfonso D. Petraičio ir ekonomisto Henriko Valavičiaus.

Pirmąjį naujo GINTARO numerį išleidžia industrialas, buvęs ilgametis Lietuvos S-gos Brazilijoje pirmininkas, Juozas Vasiliauskas. Naujasis GINTARAS išeina su labai gražiu spalvotu viršeliu, gausiai iliustruotas, 54 puslapių didumo, iš kurių daug su spalvotomis iliustracijomis.

Naujo GINTARO redakcija ir administracija bus miesto centre, Av. Prestes Maia, 241, 45 aukštas. Prenumeratos kaina bus 200 kruzeirų metams; atskiro numerio kaina 20 kruzeirų.

APIE "AZIJOS MILŽINĄ"

Buvęs Kinijos misionierius, kun. Petras Urbaitis, yra parašęs ir išleis knyga, kurios pirmoji laida jau beveik išsekusi. Apie šį veikalą at-

siliepia ir vienas iš mūsų poetų-rasųtojų, Klemensas Jūra:

"Iš visų "žemiškų turtų" lietuviška knyga man visada buvo ir yra didžiausia brangenybė... Nepaprastai malonią staigmeną man suteikėte, apdovanodami Jūsų puikiu ir labai puošniai išleistu veikalu — KINIJA, AZIJOS MILŽINAS". Skaitysiu palengva, įsigilindamas ir apmąstydamas.."

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Į ML administraciją atėjo laiškas iš Lietuvos — Rumšiškių pšt., Kaišiadorių raj., Liutvinskas Kazys. Laiškas adresuotas: Sra. Marija Sadauskas, C.P. 4421, São Paulo. Prašoma ateiti pasiimti.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Rugpjūčio 14 d. mirė ligoninėje, šv. Kazimiero parapijos kunigų kaimynė, Anelė Šileikienė, kilusi iš Kauno, 79 metų senutė.

Paliko du sūnus, Joną su Juozu ir penkis anūkus. Palaidota Quarta Parada kapinėse.

15 rugpjūčio, 15 val., buvo atlaikytos šv. Mišios prie karto. Velionies namuose, o 7-os dienos Mišios, 27 rugpjūčio, šv. Kazimiero koplyčioje.

Šio mėnesio 22 dieną bus toje pačioje koplyčioje laikomos 30 dienos Mišios, užsakytos Maldos Apaštalavimo, kuriam, a.a. Anelė ilgus metus priklausė.

Gili užuojauta Mirusios namiškiams.

Rugsėjo 1 d. pasimirė Sta. Helena ligoninėj Kazys Tijūnėlis, iš V. Zelinos. 1926 m.

atvyko Brazilijon vienai vienas, palikęs tėvus, brolių ir seserį Lietuvoje. Vytas Tijūnėlis jam negiminė.

Prieš kelis metus likęs be kojos, dar šiaip taip vaikščiojo su dirbtine koja, bet paskutiniu metu jam sustreikavo širdis ir pakriko kraujo apytaka.

Liko liūdinti žmona Damė ir sūnūs Albertas, Juozas ir Julijus. Palaidotas Quarta Parada kapinėse, giminaičių Šimkūnų kape. 7-tos dienos Mišios bus laikomos š. mėn. 8 d., 20 val. V. Zelinos bažnyčioje.

Gili užuojauta.

Rugsėjo 2 d. mirė V. Zelinoje Suzana Jušinskienė, vos 2 mėnesius po to, kai iškeliavo amžinybėn jos vyras Pranas.

Didelė užuojauta sūnui Antanui Jušinskui, Bendruomenės Choro nariui ir visai Jo šeimai. Velionę palydėjo į V. Alpinos kapines kun. Petras Rukšys.

7-tos dienos Mišios už Velionies sielą bus laikomos V. Zelina bažnyčioje, š. mėn. 9 d., penktadienį, 19 val.

ĮDOMI MIŠIŲ AUKA

Ponia Marija Braslauskienė pakaukojo Mišioms už žemės drebėjimo ištiktus žmones, dvi taupomas dėžutes monetų. Jos bus itin naudingos autobusuose, kur žmonės net susipeša dėl dešimties centavų.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų — moterų — vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING

médica

HOMENS—SENHORAS

CRINANÇAS

Av. Eulina, 98—V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Limão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS MINI-BOMBRIÑAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Ind. Paralelo 101/102

L. L. S. BANYS

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0577 - (Res. 274-1866)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

ALIO! ALIO! CIA SĂO PAULO!

BLB-nės valdyba praneša, kad išgauta LIETUVIŠKA RADIO VALANDĖLĖ per NOVO MUNDO (anksčiau 9 de Julho) radijo stotį, banga 560. Bandymui pradedamas šeštadienį, rugsėjo (setembro) 10 d., nuo 12,15 iki 12,45 val. Banga 560.

Priimami patarimai, pasiūlymai, kritika – ir piniginis čekis. Mat, radijo valandėlė kainuos į mėnesį 5.000 kr. Mat, malonumas turėti lietuvišką radijo valandėlę lietuvių visuomenei atsies į mėnesį 5.000 kruzeirų.

VI. PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

1978 m. vasario 2 – 5 dd. bus VI-asis PALK (Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas) Urugvajuje. Montevidėjūj yra susidaręs Centrinis VI PALK ruošimo komitetas. Šis komitetas jau birželio mėnesi yra išsiuntinėjęs informaciją kaip jis sako "visoms mums žinomoms P. Amerikos liet. organizacijom" prašydamas "kiekvieną organizaciją pranešti, kuo ji galėtų įsijungti į Kongreso eigą". Pageidauja, kad kiekvienas kraštas sutelktų "savo tarpe Kongreso ruošos darbą į VIENĄ CENTRĄ", kas 'palengvintų susirašinėjimą', 'derintų pasirašymą', suintensyvintų ir suderintų Kongreso propagandą savo krašte" (plg. ML, nr. 29, 1977 m. liepos 21 d.)

Šiems tikslams pasiekti BLB-nės valdyba imasi iniciatyvos sušaukti visų liet. organizacijų posėdį.

LIET. ORGANIZACIJŲ POSĖDIS

Tikslu susipažinti su Urugvajūj ruošiamo VI-tojo PALKo uždaviniu bei siekais, aptarti Brazilijos lietuvių galimą įnašą į patį Kongresą ir šiam darbui išrinkti tinkamą komisiją šaukiamas VISŲ LIET. ORGANIZACIJŲ POSĖDIS šio mėnesio 17 d., šeštadienį, 17 val. šv. Kazimiero p-jos patalpose.

Kiekviena liet. organizacija prašoma posėdį dalyvauti nors per du savo atstovus.

ATEITININKŲ SUSIRINKIMAS

S. Paulo ateitininkų tarpe įsigaliojusi tradicija šaukti susirinkimą

kiekvieno mėnesio pirmojo sekmadienio popietėje. Šį kart, norint dvasiniai susijungti su VI-ju Ateitininkų kongresu Clevelande, ponė Vinkšnaitienė sukvieta jaunučius, moksleivius, studentų ir sen draugių atstovus pamaldom ir vaisėm. Pamaldas laikė ir progai pritaikytą pamokslą pasakė prel. Pijus Ragažinskas – ateitininkų veikėjas Lietuvoje ir jų steigėjas Brazilijoj prieš 25 metus. Moksleiviai pamaldose dalyvavo su vėliava, atliko skaitymus ir tikinčiųjų maldas. Dalis buvo apsirengę tautiniais rūbais. Laikė pamaldų prisiminimą atkijos patriarką dr. Eliziejų Draugelį, kurio vardu S. Paulo atkų kuopa yra pavadinta. Kongreso ir mūsų subuvimo proga jį pasveikinom telefonu.

Ponios Vinkšnaitienės ir jos tautininkių paruošta arbatėlė buvo skani ir karšta šaltame popietyje. Vincas Banys turėjo palydėti prel. Pijų į katedrą, o mes apgailestavome, kad celebrantas negalėjo dalyvauti vaisėse. Mišių stipendiją prelatas paaukojo atkų veiklai. Laikė arbatėlės moksleiviai išpildė M. Vinkšnaitienės paruoštą eilėraščių ir dainų pyne, o jaunimas, Robertui Saldžiui palydint akordeonu, padainavo daug gražių dainelių. Dabar visi laukiam Dėdės Juozo sugrižtant iš JAV-bių su dovanomis ir gausiom žiniom apie keliones bei kongresą.

SENSACINGA OPERACIJA

Rugpjūčio 17 d., Beneficência Portuguesa ligoninėj, buvo garsaus daktaro Dumond Bittencourt operuotas ant širdies Liudas Bendoraitis. Jam buvo užsidariusios koronarijos, tad daktaras išplovė po gyslą iš kairės rankos ir iš abiejų šlaunių ir perkėlė jas į širdį. Ligonis nemažai kentėjo, turėjo dvi dienas intensyvaus slaugymo, savaitę laiko buvo izoliuotas, bet dabar jau vaikščioja savo namuose.

Linkėjimų Jam sėkmingai atsigauti po tokio gražaus modernios medicinos laimėjimo, prie ko Jį privedė, tarsi iš dangaus pačiu laiku atėjęs perspėjimas.

GIMTADIENIS

Ponė Monika Kleizienė atšventė šį sekmadienį savo 79-ąjį gimtadienį. Susirinko visa patriarchalinė Bagdžių-Kleizų šeima, apie 30 asmenų. Kun. Stasys Šileika atlaikė namuose lietuviškas Mišias, su tradicinėmis giesmėmis ir bendru įsijautimu. Maldos Apaštalavimui, kurio p. Monika yra amžina pirmininkė, atstovavo p. Angelika Triubienė. Sekė šeimoniškos vaisės ir "Ilgiausių metų".

Rugsėjo (Setembro) 11 dieną SILINĖS ATLAIDAI ir TAUTOS ŠVENTĖ

Šv. Kazimiero parapijos patalpose
PROGRAMOJ: 16 valandą

- trumpa procesija
- Mišios už Marijos mylimą Lietuvą (su giesmių palyda)
- religiniai tautinis minėjimas
- suneštinės vaisės – pasižmonėjimas.

Visi esame kviečiami ne tik dalyvauti šventėje, o ir gyvai prisidėti prie visos programos išpildymo: vaikai, jaunimas, choras, organizacijos, vyrai, moterys, kultūriniai vienetai – visi.

Neužkaskim savo talentų, o juos atskleiskim visų pasigėrėjimui.

VISO PASAULIO LIETUVIŲ MALDOS IR SOLIDARUMO DIENA

Lietuvis visais laikais mylėjo Mariją. Ji lietuviui buvo ir tebėra paguoda vergijoj, ligoj, nepasisėkimuose ir mirties aki-vaizdoj. Atsidėkodamas lietuvis statė Marijos garbei šventoves, gegužės mėnesį kalbėjo litaniją, o rožančius buvo ir pasiliko mėgiamiausia malda.

Tai matydama, Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos Valdyba 1976 m. Šiluvos Dievo Motinos Šventę paskelbė visų lietuvių maldos ir solidarumo diena. Artėjant Šiluvos atleidams ir vėl kreipiamės į visus tikinčiuosius, organizacijas ir parapijas ir šiais metais Šiluvos Šventę tinkamai paminėti. Savo maldomis, akademijomis, procesijoms junkimės su Lietuvoj gyvenančiais ir kalėjimuose kenčiančiais mūsų broliais ir seserimis.

Yra žinių, kad Šv. Marijos gimimo šventė – Šiluvos Oktava – ir šiandien Lietuvoje taip minima, kad jos sutrukdyti nepajėgia net ir labai žiauri okupanto represija.

Nei šeimoj, nei visuomenėje nėra prasmingesnio ryšio už bendrą maldą. Dirbkim kartu ir vieningai. Melskimės, kad Aukščiausias palengvintų įkalintų kančias ir priartintų Lietuvos prisikėlimo dieną. Melskimės, kad visi tremtiniai dirbtų vieningai Dievo garbei ir Lietuvos gerovei, o Šiluvos Dievo Motina tikrai mūsų neapleis.

Vysk. V. Brizgys, Tit. Pirm.

Pr. Povilaitis, Vykd. Pirm.

VEIKLOS KALENDORIUS

Rugsėjo 21-22: Nemunas pasirodys su tautiniais šokiais japonų šventėj.

Rugsėjo 17 d., 17 val. visų liet. organizacijų posėdis VI PALKo reikalais šv. Kazimiero p-jos patalpose.

Rugsėjo 24 d., 16 val.: Literatūros ratelio popietė šv. Kazimiero p-jos patalpose. Ten vyks ir skaitymo...

Neužmiršk
lietuviškos spaudos!
Skaityk ir
platink ją!

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislão Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 105 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 500 kr. Paskiro numerio kaina: 2,00 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 40 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti "Stanislão Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Ne naudoti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį: vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.